

سبک‌های ارتباطی اهل بیت علیهم‌السلام در تغییر نگرش

محمد امین انواری نسب

انتشارات اهل‌بیت و تربیت
مطبع: موسسه فرهنگی و تبلیغی اهل‌بیت

سال ۱۴۰۱

سر شناسه	: انواری نسب، محمدامین، ۱۳۶۰-
عنوان و نام پدیدآور	: سبک‌های ارتباطی اهل بیت علیهم‌السلام در تغییر نگرش / محمدامین انواری نسب.
مشخصات نشر	: قم: مؤسسه فرهنگی هنری اخلاق و تربیت نبوی قم، انتشارات اخلاق و تربیت، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری	: ۱۵۲ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۹۴۰۳۴-۳-۳
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه: ص. [۱۴۵] - ۱۵۲؛ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع	: نگرش (روان‌شناسی) - جنبه‌های مذهبی - اسلام
	Attitude (Psychology) - Religious aspects - Islam
موضوع	: نگرش (روان‌شناسی) - تغییر - جنبه‌های مذهبی - اسلام
	Attitude change - Religious aspects - Islam
موضوع	: ارتباط بین اشخاص - جنبه‌های مذهبی - اسلام
	Interpersonal communication - Religious aspects - Islam
رده بندی کنگره	: BP۲۳۲/۶۵
رده بندی دیویی	: ۲۹۷/۴۸۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۷۳۱۱۶۷
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیپا

انتشارات اخلاق و تربیت
چهارم تهران، خیابان شهید صدوقی، پلاک ۱۳

سبک‌های ارتباطی اهل بیت علیهم‌السلام در تغییر نگرش

مؤلف: محمدامین انواری نسب

ناشر: انتشارات اخلاق و تربیت

ویراستار و صفحه‌آرا: علی اخروی

نوبت چاپ: اول / بهار ۱۴۰۱

شمارگان: ۵۰ نسخه

شماره مسلسل انتشار: ۵

شماره مسلسل چاپ اول: ۵

تمامی حقوق نشر مکتوب و الکترونیک اثر متعلق به ناشر است.

قم، بلوار شهید صدوقی، خیابان شهید شهبازی، پلاک ۱۳

مؤسسه آموزش عالی اخلاق و تربیت

تلفن: ۰۲۵-۳۲۹۳۵۰۷۸ داخلی ۱۶۳

همراه: ۰۹۹۴۱۱۸۷۷۲۷

فهرست مطالب

پیش‌گفتار.....	۱۳
مقدمه.....	۱۵

فصل اول ارتباط و سبک‌های ارتباطی

۱-۱. مفاهیم پایه.....	۲۱
۱-۱-۱. سبک.....	۲۱
۱-۲-۱. ارتباط.....	۲۱
۱-۳-۱. سبک ارتباطی.....	۲۲
۲-۱. جایگاه ارتباط در تعامل اجتماعی.....	۲۲
۳-۱. انواع ارتباط.....	۲۴
۱-۳-۱. ارتباط کلامی.....	۲۴
۲-۳-۱. ارتباط غیرکلامی.....	۲۴
۴-۱. ویژگی‌های ارتباط.....	۲۴
۵-۱. ابعاد ارتباط.....	۲۵
۱-۵-۱. ارتباط با خود.....	۲۵
۲-۵-۱. ارتباط با دیگران.....	۲۷
۳-۵-۱. ارتباط با طبیعت.....	۲۸
۴-۵-۱. ارتباط انسان با خالق.....	۲۹

- ۳۰..... ۶-۱. نظریه‌های ارتباط میان فردی.
- ۳۰..... ۱-۶-۱. نظریه تبادل اجتماعی.
- ۳۱..... ۲-۶-۱. نظریه برابری (تساوی حقوق).
- ۳۲..... ۳-۶-۱. نظریه زیستی اجتماعی.
- ۳۲..... ۴-۶-۱. نظریه نفوذ اجتماعی.
- ۳۳..... ۷-۱. تفاوت مدل، نظریه و سبک.
- ۳۳..... ۸-۱. مدل‌های ارتباطی.
- ۳۳..... ۱-۸-۱. مدل‌های خطی.
- ۳۴..... ۲-۸-۱. مدل‌های تعاملی.
- ۳۴..... ۳-۸-۱. مدل‌های تبدیلی.
- ۳۵..... ۹-۱. سبک‌های ارتباطی.
- ۳۸..... ۱-۹-۱. طبقه‌بندی سبک‌های ارتباطی.
- ۳۸..... ۱-۱-۹-۱. سبک‌های ارتباطی مارکوس.
- ۳۸..... ۱-۱-۱-۹-۱. سبک پرخاشگر.
- ۳۹..... ۲-۱-۱-۹-۱. سبک قاطع.
- ۳۹..... ۳-۱-۱-۹-۱. سبک سلطه‌گر.
- ۳۹..... ۴-۱-۱-۹-۱. سبک منفعل.
- ۴۱..... ۲-۱-۹-۱. سبک‌های ارتباطی نورتون.
- ۴۱..... ۱-۲-۱-۹-۱. سبک غالب.
- ۴۲..... ۲-۲-۱-۹-۱. سبک نمایشی.
- ۴۲..... ۳-۲-۱-۹-۱. سبک جنجالی.
- ۴۲..... ۴-۲-۱-۹-۱. سبک متحرک.
- ۴۲..... ۵-۲-۱-۹-۱. سبک تأثیرگذار.
- ۴۳..... ۶-۲-۱-۹-۱. سبک راحت.
- ۴۳..... ۷-۲-۱-۹-۱. سبک آزاد.
- ۴۳..... ۸-۲-۱-۹-۱. سبک دوستانه.
- ۴۳..... ۹-۲-۱-۹-۱. سبک دقیق.
- ۴۴..... ۳-۱-۹-۱. سبک‌های ارتباطی دوریس، باکر پیپر.
- ۴۵..... ۱۰-۱. آثار مربوط به سبک‌های ارتباطی اهل بیت علیهم‌السلام.

فصل دوم نگرش و تغییر نگرش

۴۷	۱-۲. مقدمه
۴۷	۲-۲. نگرش
۴۸	۳-۲. مفاهیم مرتبط با نگرش
۴۸	۱-۳-۲. عقاید و باورها
۴۸	۲-۳-۲. نقش
۴۸	۳-۳-۲. رغبت و علاقه
۴۹	۴-۳-۲. انگیزه
۴۹	۵-۳-۲. ارزش
۴۹	۶-۳-۲. واقعیت
۴۹	۴-۲. مؤلفه‌های نگرش
۵۰	۵-۲. مشخصات هر یک از مؤلفه‌ها
۵۰	۱-۵-۲. شدت و جهت
۵۱	۲-۵-۲. تکرار یا درجه پیچیدگی
۵۱	۶-۲. ویژگی‌های نگرش
۵۱	۱-۶-۲. سازه فرضی
۵۱	۲-۶-۲. معطوف به موضوع
۵۲	۳-۶-۲. سمت‌گیری
۵۲	۴-۶-۲. پیوستگی یا تناقض
۵۲	۵-۶-۲. تناسب سطح
۵۳	۷-۲. انواع نگرش
۵۳	۸-۲. دیدگاه‌های نظری در تکوین نگرش
۵۳	۱-۸-۲. دیدگاه اول
۵۳	۲-۸-۲. دیدگاه دوم
۵۴	۳-۸-۲. دیدگاه سوم
۵۴	۱-۳-۸-۲. دسته شناختی
۵۵	۲-۳-۸-۲. دسته انگیزشی
۵۶	۳-۳-۸-۲. دسته ژنتیک

۵۷	۹-۲. تغییر نگرش
۵۷	۱۰-۲. الگوهای تغییر نگرش
۵۸	۱-۱۰-۲. الگوی یادگیری تغییر نگرش
۵۸	۱-۱-۱۰-۲. نظریه محرک-پاسخ
۵۹	۲-۱-۱۰-۲. نظریه محرک پاسخی هاولند
۵۹	۱-۲-۱-۱۰-۲. منبع (پیام‌رسان)
۶۰	۲-۲-۱-۱۰-۲. ویژگی‌های پیام
۶۰	۳-۲-۱-۱۰-۲. زمینه
۶۱	۴-۲-۱-۱۰-۲. شخصیت دریافت‌کننده پیام
۶۱	۳-۱-۱۰-۲. نظریه مشوق‌ها و تعارض‌ها
۶۲	۲-۱۰-۲. الگوی شناختی تغییر نگرش
۶۲	۱-۲-۱۰-۲. نظریه تعادل
۶۲	۲-۲-۱۰-۲. نظریه توافق
۶۳	۳-۲-۱۰-۲. نظریه قضاوت اجتماعی
۶۴	۴-۲-۱۰-۲. نظریه همسازی شناختی
۶۵	۵-۲-۱۰-۲. نظریه‌های متقاعدسازی
۶۵	۶-۲-۱۰-۲. الگوی قطعی-احتمالی (ELM)
۶۶	۷-۲-۱۰-۲. الگوی نظام دار-اکتشافی
۶۶	۳-۱۰-۲. الگوی کارکردی تغییر نگرش
۶۹	۱۱-۲. موانع تغییر نگرش
۷۱	۱۲-۲. راهبردهای شکل‌گیری نگرش و تغییر نگرش در منابع اسلامی
۷۵	۱۳-۲. ارتباط و تغییر نگرش

فصل سوم

سبک‌های ارتباطی اهل بیت علیهم‌السلام

۷۷	۱-۳. مقدمه
۷۷	۲-۳. پیش‌فرض‌های سبک ارتباطی اهل بیت علیهم‌السلام
۷۷	۱-۲-۳. مخاطب‌شناسی
۷۹	۱-۱-۲-۳. توجه به میزان آگاهی و فهم مخاطب
۷۹	۲-۱-۲-۳. توجه به حالات روحی و عاطفی مخاطب

۸۰.....	۳-۱-۲-۳. متناسب بودن با سن مخاطبان
۸۱.....	۳-۱-۲-۴. متناسب بودن با زمان
۸۲.....	۳-۱-۲-۵. در نظر گرفتن باورهای مذهبی فرد
۸۲.....	۳-۱-۲-۶. تناسب با زبان مخاطب
۸۳.....	۳-۲-۲. توجه به تفاوت‌های فردی
۸۴.....	۳-۲-۳. سهولت در بیان
۸۴.....	۳-۲-۴. اخلاق‌مداری
۸۴.....	۳-۲-۴-۱. یک‌رنگی
۸۵.....	۳-۲-۴-۲. تکریم مخاطب
۸۵.....	۳-۲-۴-۳. قاطعیت
۸۶.....	۳-۳. انواع سبک‌های ارتباطی اهل بیت علیهم‌السلام
۸۶.....	۳-۳-۱. سبک ارتباطی انگیزش‌محور
۸۸.....	۳-۱-۱-۱. تقویت‌کننده‌های مثبت
۸۸.....	۳-۱-۲-۲. نقش انگیزشی تنبیه
۸۹.....	۳-۱-۳-۳. ارائه الگو
۹۰.....	۳-۱-۳-۴. طرح سؤال
۹۳.....	۳-۳-۲. سبک ارتباطی عینی‌سازی
۹۴.....	۳-۲-۱-۱. تصویر آفرینی
۹۵.....	۳-۲-۲-۲. اصول تصویر آفرینی در روایات اهل بیت علیهم‌السلام
۹۶.....	۳-۲-۲-۳-۱. جسمانی کردن (تجسیم)
۹۶.....	۳-۲-۲-۳-۲. شخصیت دادن به پدیده‌ها
۹۷.....	۳-۲-۲-۳-۳. تخیل
۹۸.....	۳-۲-۳-۳. روش‌های تصویر آفرینی در روایات اهل بیت علیهم‌السلام
۹۸.....	۳-۲-۳-۳-۱. روش بلاغی
۱۰۱.....	۳-۲-۳-۳-۲. روش نمایشی
۱۰۳.....	۳-۲-۳-۳-۳. روش داستانی
۱۰۴.....	۳-۳-۳. سبک ارتباطی اقناعی
۱۰۵.....	۳-۳-۱-۱. اقناع در سیره اهل بیت علیهم‌السلام
۱۰۶.....	۳-۳-۱-۱-۱. اقناع و مقبولیت منبع پیام
۱۰۷.....	۳-۳-۱-۲-۲. جذابیت و اعتبار منبع

- ۱۰۷..... ۳-۱-۳-۳-۳ تخصص و علم امام علیه‌السلام
- ۱۰۸..... ۳-۱-۳-۳-۴ استدلال
- ۱۰۸..... ۳-۳-۴ سبک ارتباطی تأکیدی
- ۱۰۹..... ۳-۳-۴-۱ تأکید در روایات اهل بیت علیهم‌السلام
- ۱۱۰..... ۳-۳-۴-۱-۱ تأکید با تکرار محتوای مدنظر
- ۱۱۰..... ۳-۳-۴-۱-۲ تأکید از حیث هیئت
- ۱۱۰..... ۳-۳-۴-۱-۲-۱ تکرار ادات تهدید
- ۱۱۱..... ۳-۳-۴-۱-۲-۲ نفرین مؤکد
- ۱۱۱..... ۳-۳-۴-۱-۲-۳ سوگند دادن‌های مکرر
- ۱۱۲..... ۳-۳-۴-۱-۲-۴ تکرار دعای مبهم
- ۱۱۲..... ۳-۳-۵ سبک ارتباطی واکنشی
- ۱۱۳..... ۳-۳-۵-۱ ضرورت دشمن‌شناسی در جهت واکنش به موقع و مناسب
- ۱۱۴..... ۳-۳-۵-۲ واکنش‌های اهل بیت علیهم‌السلام
- ۱۱۴..... ۳-۳-۵-۲-۱ واکنش آرام
- ۱۱۴..... ۳-۳-۵-۲-۱-۱ تحدی
- ۱۱۵..... ۳-۳-۵-۲-۱-۲ خنثی کردن تبلیغات انحرافی
- ۱۱۵..... ۳-۳-۵-۲-۱-۳ مدارا
- ۱۱۵..... ۳-۳-۵-۲-۲ واکنش ارعابی
- ۱۱۶..... ۳-۳-۵-۲-۱ هشدار به عذاب‌های دنیوی
- ۱۱۶..... ۳-۳-۵-۲-۲ هشدار به عذاب‌های اخروی
- ۱۱۷..... ۳-۳-۵-۲-۳ واکنش خطاب‌ی بالعن و تحقیر
- ۱۱۷..... ۳-۳-۵-۲-۱-۳ واکنش خطاب‌ی با تحقیر
- ۱۱۹..... ۳-۳-۵-۲-۳-۲ واکنش خطاب‌ی بالعن
- ۱۲۰..... ۳-۳-۵-۲-۴ واکنش نظامی

فصل چهارم

تکنیک‌های مستخرج

- ۱۲۵..... ۴-۱ مقدمه
- ۱۲۵..... ۴-۲ تکنیک گام به گام ۱
- ۱۲۶..... ۴-۳ تکنیک گام به گام ۲

پیش‌گفتار

آموزه‌های اسلامی فرصت زندگی خوب و متعالی را برای انسان‌ها ایجاد کرده است. در طول تاریخ، اسلام‌شناسان بسیاری در راه تبیین آموزه‌های اسلامی، متناسب با نیازهای جامعه تلاش کردند. با این وجود انقلاب اسلامی، فرصت ویژه‌ای را در اختیار دانشمندان علوم اسلامی قرار داد تا آموزه‌های ناب را از دریای معارف قرآن و اهل بیت علیهم‌السلام استخراج کنند و در اختیار جامعه علمی و عموم مردم قرار دهند. در این راستا یکی از مهم‌ترین عرصه‌ها، تدوین و ترویج علوم انسانی با رویکرد اسلامی است و امروزه بسیاری از دانشمندان و اسلام‌شناسان دغدغه تدوین علوم انسانی با رویکرد اسلامی دارند.

مؤسسه آموزش عالی اخلاق و تربیت بیش از یک دهه است که در راستای توسعه اخلاق و روان‌شناسی و مشاوره با رویکرد اسلامی، فعالیت‌های مستمر آموزشی و پژوهشی دارد. در این بستر، با همت اساتید، پژوهشگران و دانش‌پژوهان، پژوهش‌های بنیادین و کاربردی بسیاری در جهت توسعه اخلاق، روان‌شناسی و مشاوره با رویکرد اسلامی انجام شده است. مؤسسه اخلاق و تربیت در نظر دارد این آثار را به زیور طبع آراسته کند و در اختیار جامعه علمی و عموم مردم قرار دهد.